

Thorvald Staunings foredrag om Kampen mod kræften

Taler

Thorvald Stauning
Statsminister

Dato

1. oktober 1929

Sted

Talen er radiotransmitteret

Omstændigheder

Talen blev holdt i radioen op til en indsamling imod kræft.

Det er ikke nødvendigt, at jeg skildrer kræft-sygdommens forfærdelige Karakter. Andre har gjort dette bedre, end jeg kan gøre det, og alle har vi haft en eller flere i vor Slægt eller i vor Omgangskreds, som rammes af den forfærdelige sygdom. Vi ved alle, hvilke Kvaler og Lidelser denne Sygdom paafører den, der rammes, og vi ved ogsaa, hvilken Uhyggefølelse der breder sig i den Familie, hvor Kræften er konstateret hos et Medlem.

Og naar Kræften er konstateret, saa føler man Døden nærme sig, og Døden betyder for Tusinder af hjem, at Lykken er tabt for Børneflokkene, at hjemmet bryder sammen, og at nye lidelser og Kampe skal gennemleves af dem, der mistede en Fader eller en Moder.

Siden Forskningen fandt Midler imod Tuberculosen og siden Samfundet optog Kampen mod denne hæslige sygdom, er Kræften vor farligste fjende.

Den sniger sig ind paa den modne, kraftige Mand og Kvinde, og paa faa Aar er Livet ødelagt. Kræften er en Fare for hvert Individ, en Fjende overfor hvert enkelt Menneske og overfor hvert enkelt hjem, men den er ogsaa en Fare for os alle, en Fjende overfor Samfundet. Tænk paa de personlige Ofre, der ydes hvert Menneskebarn, tænk paa de økonomiske Ofre, som Samfundet bringer for at opdrage, uddanne og dygtiggøre hver opvoksende Slægt og tænk paa det, der anvendes for at sikre Sundhedens Vækst, for at undgaa Smitte, for at afværge Sygdom. Man fristes til at sige, at alt dette er spildt over for de Tusinder, der hvert Aar rammes af Kræft og paaføres Lidelse og Død.

Men, nej. Der er ikke spildt, for det giver Liv og Lykke i en Tid, ogsaa for de, der trods alt rammes af Sygdom. Men Samfundet faar ikke fuldt udbytte af det, der ofres, naar Kræften kan slaa mange Tusinde Medborgere ud hvert eneste Aar, længe før Tiden er inde.

Det er derfor naturligt, at man organiserer Kampen mod Kræften som man før i Tiden mobiliserede Samfundet imod Tuberculosen.

Det maa hilses med Glæde, at Landets Borgere har samlet sig saa stærkt om dette Maal, og det paabegyndte Arbejde maa følges med Sympati og støttes, hvor det er fornødent. Jeg opfordrer Hjemmene til at tænke paa den triste Skæbne, der truer alle, og bidrage til det Værn, som kan skabes, og jeg vil ikke glemme, at Statsmagten, Kommunerne, Samfundet, som vi kalder det, der omfatter os alle, har sine store Opgaver at varetage i denne alvorlige Sag. Og vi vil faa endnu flere.

Foruden Operationen, der befrier for Kræften i nogle Tilfælde, har man et Middel imod Sygdommen, det vidunderlige Stof, der kaldes Radium. Der er uhyre vigtigt at have Forsyninger af dette Middel i saadan Udstrækning, at man ude over Landet kan byde Adgang for Kræftsye til Forsøgene hermed.

Dette vigtige Helbredelsesmiddel er baandlagt af en Kapitalmagt, saaledes at det er fuldstændig, fantastiske Priser, der skal betales for ubetydelige mængder.

Her er en stor opgave for Folkenes Forbund. Denne Staternes Organisation har i nogle Aar syslet med Tilvejebringelse af en Konvention angaaende Handel med Opium. Vistnok en nyttig Foranstalning; men nægtes kan det ikke, at det er mindst lige saa vigtigt at frigøre Menneskeheden for den Udbytning, der drives igennem Ejendomsretten til Radium, det eneste kendte Middel imod Kræften.

Men ogsaa paa de nationale Omraader har Samfundet sine Pligter.

Der er Samfundets Pligt at fortsætte Forskningsarbejdet for at finde Sygdommens Oprindelse og hele Karakter og derigennem ogsaa Midler imod den. Med hæder nævnes afdøde Professor Fibigers Forskningsarbejde, der udførtes, indtil Kræften rev vor ansete Landsmand fra os. Hans arbejde maa fortsættes, og vi maa hanabe, at alle Stater vil bringe Ofre for Forskningen, saaledes at et for Menneskene gunstigt Resultat en Gang opnaas.

Men ogsaa i det daglige Liv er der og bliver der betydelige Opgaver for Samfundet.

Hospitalsplads, Radiumstationer, Omsorg for Efterladte og meget andet kalder paa Offentlige Myndigheder, selv om den af Landsforeningen iværksatte Aktion tilvejebringer Pengemidler, der sæt-tes ind i Kampen.

Der er noget at gøre for alle. Her er brug for de smaa som for de store Bidrag, og her er Brug for de smaa Tjenester som for de store. Hver eneste samfundsborger kaldes nu til at yde sin Indsats, og der kaldes paa alle Organisationerne, paa kommunale Raad og sluttelig ogsaa paa Samfundets Lovgivning og Administration for at faa samlet alt og for at faa Kampen ført saa effektivt som muligt.

Den store Indsamling i Morgen bør føles som en Folkebevægelse imod et Onde, der maa bekæmpes. Ingen er for svag eller for ringe til at tage Del i denne Folkebevægelse. Jeg ønsker den Held, i vort hele Samfunds Interesse.

Kilde

Rigsarkivet: Statsministeriet Thorvald Stauning, Embedsarkiv. 1929-1942 (0001+M01). Taler, artikler med videre.

Kildetype

Maskinskrevet manuskript

Tags

Foredrag, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/thorvald-staunings-radioforedrag-kampen-mod-kraefthen-1929>